

KOMPLEMENTI KOMPONENDI C1 INHIBITOR SEERUMIS

Lühend:	S-C1 Inhibitor
Mõiste	<p>C1 inhibiitor on glükoproteiin, mida produtseeritakse maksas, vähem monotsüütides jt rakkudes, käivitab loomuliku immuunsuse kaskaadi võõrvalgu hävitamiseks.</p> <p>C1 inhibiitor reguleerib klassikalise komplemendi tee aktivatsiooni, pidurdades erinevate süsteemide aktiveerunud valkusiid (kallikreiin, plasmiin, faktor XI, faktor XIIa) kallikreiin-bradükiniin süsteemis.</p> <p>C1 inhibiitori puudulikkuse korral suureneb veresoonte permeaabelsus ja esineb oht massiivse lokaalsete tursete tekkimiseks. Kliiniliselt väljendub subkutaanse ja submukoosse tursete esinemine nii nahas, hingamisteedes (kõri- ja kopsuturse) kui seedetraktis.</p> <p>Komplemendi komponendi C1 inhibiitori häire avaldub erinevate põhjuste tagajärjel (trauma, stomatoloogilised protseduurid, infektsioon, stress, ravimid-östrogeenid, ACE-inhibiitorid).</p> <p>Eristatakse C1 inhibiitori puudulikkuse vorme: pärilik ehk hereditaarne (HAE I-III tüüp), omandatud (AAE), allergiline angioödeem jt</p>
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Komplemendi komponendi C1 inhibiitori puudulikkusest tingitud iselimeeruvad lokaalsed nahatursed (enamasti jäsemetel) ▪ Seletamatud kõhuvalud (sh iiveldus, oksendamine 25%-l patsientidest)
Proovivõtu vahendid	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	Seerum: 2–8 °C 8 päeva, –20 °C 12 kuud Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb seerum eraldada.
Teostamise aeg ja koht	1 kord nädalas, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Mõõtmismeetod	Nefelomeetria
Referentsvahemikud	0,21–0,39 g/L
Tõlgendus	<p>C1 inhibitor ↓</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ HAE angioödeem tüüp I ▪ Omandatud angioödeem ▪ Allergiline angioödeem lastel <p>C1 inhibitor N</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ HAE angioödeem tüüp II-III
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman
HK hinnakirja koodid	66709
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Velbri S (2002), Immuunpuudulikkus – diagnoos ja ravi, lk. 95-97 2. Gompels M.M. et al (2005), C1 inhibitor deficiency: consensus document, British Society for Immunology, Clinical and Experimental Immunology, 139: 379-394
Koostaja	Elo Saue